

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI GARANȚIA FORMĂRII ÎN AUSTRIA

LEHRAUSBILDUNG UND AUSBILDUNGSGARANTIE
IN ÖSTERREICH IN **RUMÄNISCHER** SPRACHE

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI GARANȚIA FORMĂRII ÎN AUSTRIA

MICHAEL TRINKO

Dat fiind șomajul extrem de ridicat în rândul tinerilor, legat de situația economică din Europa, Austria ajunge tot mai mult în centrul atenției, datorită caracterului dual al învățământului său și a unui șomaj în rândul tinerilor comparativ mai redus. Tot mai multe țări europene vor să știe cum este structurat învățământul profesional în Austria și ce este garanția formării. Pentru a da o imagine de ansamblu a garanției formării pentru tinerii din Austria, pentru început ni se pare util să facem o scurtă schiță a modelului austriac de formare profesională dublă în întreprinderi.

Formarea profesională este în principiu deschisă tuturor tinerilor care au absolvit învățământul obligatoriu de nouă ani. Dubla formare constă din următoarele două domenii:

- » Formarea în cadrul întreprinderilor
- » Școala profesională

Tinerii petrec în cadrul întreprinderii aproximativ 80 la sută din perioada de formare profesională. Acest timp este utilizat pentru transmiterea de cunoștințe și abilități specifice profesiilor. Mai mult, tinerii petrec circa 20 la sută din perioada de studii într-o școală profesională, care are sarcina de a transmite cunoștințe teoretice de specialitate și de a extinde educația generală.

După absolvirea învățământului obligatoriu, aproximativ 40 la sută dintre fetele și băieții dintr-un an încep o formare profesională. Tinerii au posibilitatea de a alege din peste 200 de profesii comerciale, industriale și orientate spre servicii. Durata perioadei de formare este, în funcție de profesia predată, de doi, doi ani și jumătate, trei ani și jumătate sau patru ani.

NUMĂRUL DE UCENICI DIN AUSTRIA

La data de referință 31 decembrie 2013, Statistica ucenicilor de la Camera de Comerț din Austria prezintă o cifră totală de 120.579 ucenici care își finalizează pregătirea în 33.595 întreprinderi de instruire. Proporția de ucenici urmărită pe sectoare este următoarea:

Ucenicii au fost instruiți în majoritate (55,6 procente) în meserii în domeniul micii industrii și al meșteșugurilor în 2013. 4,1 la sută dintre ucenici și-au terminat ucenicia în industrie și 14,9 la sută în comerț. Dacă am compara statistica ucenicilor din 2013 cu cea din 1980 (194.069 ucenici), atunci ar trebui remarcat faptul că în Austria sunt disponibile din 1980 cu peste 70.000 de locuri de formare mai puțin.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL CU BACALAUREAT

Prin bacalaureatul profesional sau examenul de absolvire, învățământul vocațional oferă o bună bază și pentru a treia cale de formare. Din toamna anului 2008, există în Austria pentru toți ucenicii posibilitatea de a absolvi gratuit bacalaureatul profesional și în paralel cu învățământul vocațional. Certificatul de absolvire a școlii profesionale (BRP), așa cum este numit în textul legii, dă dreptul la învățământul general superior și astfel dă

dreptul absolvenților din Austria de a merge la universități, institute politehnice, colegii pedagogice, colegii, precum și la alte tipuri de formare la nivel postliceal, care presupun trecerea unui examen de maturitate. În cadrul examenului de absolvire profesional (Berufsreifeprüfung) se dau patru examene parțiale, de germană,

matematică, o limbă străină modernă și un examen din domeniul de specialitate care corespunde domeniului profesional al ucenicului.

FORMAREA PROFESIONALĂ INTEGRATIVĂ

În 2003, în Austria au fost puse bazele legale pentru o formare profesională integrativă pentru „persoanele defavorizate cu dificultăți de plasament personal”. Acest lucru se referă în special la persoane cu cerințe educaționale speciale, cu dizabilități sau alte dezavantaje sociale, care nu pot fi încadrate într-un loc de formare prin muncă dintr-o întreprindere. Această formare este concepută fie ca o ucenicie cu timp de predare extins, sau se pot preda calificări parțiale, care să permită intrarea pe piața forței de muncă în cazul în care nu este posibilă ajungerea la absolvirea perioadei de ucenicie.

Formarea profesională integrativă este însoțită de o asistență de formare profesională, a cărei misiune este de a însoți și de a sprijini tinerii în timpul formării sau școlii. La sfârșitul lunii decembrie 2013 un număr de 6.152 ucenici se aflau într-un cadru de formare profesională integrativă. Marea majoritate a tinerilor era cuprinsă însă în 2013, în cadrul unei formări într-o întreprindere (61 procente). În principiu însă o formare profesională integrativă poate fi absolvită într-un centru de instruire supra-industrial. În jur de 76 la sută dintre ucenicii IBA au absolvit în 2013 formarea profesională integrativă sub forma unei prelungiri a perioadei de ucenicie, 24 la sută sub forma unei calificări parțiale.

GARANȚIA FORMĂRII ÎN AUSTRIA ÎN CADRUL FORMĂRII PROFESIONALE SUPRA-INDUSTRIALE (ÜBA)

Locurile de formare organizate la nivel supra-industrial, după ce criza sistemului de studii vocaționale a atins apogeul, au fost puse la dispoziție pentru prima dată în 1998, în cadrul punerii în aplicare a plasei de siguranță pentru tinerii care căutau fără succes locuri de ucenic pe o bază juridică unitară la nivel național: În cadrul Planului Național de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă (NAP) a fost inițial aprobată Legea Garantării Formării Tinerilor (JASG) și a fost înființată o formă supra-industrială de formare, de tip dual.

Prin amendamentul la Legea Formării Profesionale (BAG) din 2008, a fost apoi creat noul temei juridic pentru formarea profesională în afara întreprinderilor: La data de 1.1.2009

intrau în vigoare măsurile specifice din cadrul așa-numitului Serviciu de Ocupare a Forței de Muncă, în cadrul formării profesionale supra-industriale (§30b BAG). În plus față de oferta în continuare prioritară de locuri de formare profesională în întreprinderi, a fost extinsă acum formarea profesională supra-industrială ca element component al formării profesionale duale pentru tinerii de până la 18 ani.

În prezent, în principiu, se face distincția între două tipuri de ÜBA. Ambele modele au în comun obiectivul de a integra tinerii într-o relație de ucenicie într-o întreprindere. Cu toate acestea primul model (ÜBA 1) este un model

de predare ce permite finalizarea întregii formări profesionale într-un centru de instruire supra-industrial, cu faze de instruire practică în întreprinderi și, eventual, în colaborare cu un atelier de formare profesională industrială. Instruirea ÜBA 2 are loc însă în colaborare cu întreprinderi reale, pe bază de contracte de formare, care nu includ întreaga perioadă de formare.

Finalizarea reglementară a unei măsuri are loc prin intermedierea unui loc de formare într-o întreprindere, sau printr-un examen de absolvire normal. Frecventarea paralelă a școlii profesionale este obligatorie. Participanții

primesc o indemnizație de formare care acoperă costurile de trai. Aceasta este de 294 de euro pentru tinerii din primul și al doilea an și de 679.5 euro începând cu al treilea an de pregătire.

Participanții sunt considerați ucenici în sensul Legii asigurărilor sociale (asigurările de sănătate, accidente și de pensii).

MODELUL DE STUDII ÜBA 1 (CONTRACT DE FORMARE PE ÎNTREAGA PERIOADĂ DE STUDII)

Pentru cele mai multe cursuri ÜBA 1 anumite măsuri preliminare fac parte integrantă a măsurii în ansamblu. Acestea durează, în funcție de landul federal respectiv, între o săptămână și două luni. Astfel, în Viena măsura de orientare profesională și de coaching (pe scurt măsura BOCO) a fost pusă în aplicare pe o durată de opt săptămâni. Sarcina măsurii BOCO este, având în vedere formarea profesională urmărită, de a stimula aspirațiile de carieră ale participanților și de a crea premisele personale și intelectuale de formare profesională. Conținutul acestor măsuri este împărțit în patru grupe (Introducere și clarificare, orientare în carieră și definirea obiectivelor, faza de pregătire a uceniciei și module suplimentare).

Practic, sarcina celor patru faze este de a informa tinerii cu privire la derularea acțiunii și că pe baza lor se dezvoltă o aspirație realistă la o carieră pe baza competențelor lor. Pe lângă o formare intensivă în domeniul solicitării de locuri de muncă, tinerii sunt informați și cu privire la posibilele căi de formare. Măsura BOCO este susținută în special de măsuri de susținere speciale pentru fete.

PRACTICA ÎN ÎNTEPRINDERI

În principiu, stagiile de practică au sarcina primară de a aduce tinerii în fluxul de lucru industrial și de a-i expune unor condiții de muncă obișnuite, sau de a îi trimite mai departe la firma respectivă unde vor face practica. Durata practicii va fi stabilită în funcție de fișa posturilor din grupele profesionale respective ale Serviciului de ocupare a forței de muncă și variază de la un stat federal la altul.

Ca exemplu ar fi aici descrierea prestațiilor din formarea profesională în instituții de formare supra-industriale pentru grupurile profesionale din metalurgie și construcția de mașini, care oferă un stagiu de practică în întreprinderi relevante pentru specializare. Aceasta trebuie absolvită pe durata a cel puțin patru până la maxim douăsprezece săptămâni în primul an de ucenicie și de doisprezece până la maxim 16 săptămâni, atât în al doilea cât și în al treilea an de formare într-una sau mai multe întreprinderi în care, formarea ucenicilor nu este separată de celelalte procese din cadrul întreprinderii.

MODELUL BAZAT PE ÎNTEPRINDERI MODEL ŪBA 2 (CONTRACT DE FORMARE MAI SCURT DECÂT PERIOADA DE UCENICIE)

Scopul modelului ŪBA 2 este de a integra tinerii, într-o perioadă de până la douăsprezece luni, într-o profesie învățată în colaborare cu întreprinderi model și apoi să îi trimită mai departe la pregătire practică într-o întreprindere, cu adăugarea unei perioade de formare. În principiu, ŪBA 2 este împărțit în trei module, dintre care formarea într-o întreprindere de practică este modulul central. Tinerii sunt pregătiți special pentru interviul de prezentare în întreprinderea de practică și primesc o pregătire specială pentru a putea solicita locuri de muncă.

Un alt modul este pregătirea prin frecventarea unei școlii profesionale, care este coordonată, printre altele, cu întreprinderea unde se organizează practica. Al treilea domeniu este formarea la instituția de învățământ, care ar trebui să acopere minim 20 la sută din timpul total de formare. Acest element este folosit pentru a asista tinerii și are un important rol stabilizator pentru tineri.

Aici este oferită o serie de activități care pun la dispoziție tinerilor printre altele studii speciale, precum și reconversie profesională de specialitate.

FORMAREA SUPRA-INDUSTRIALĂ ÎN CIFRE

Numărul de participanți la formarea supra-industrială în anul universitar 2013/2014 s-a ridicat la 11.329 persoane. Printre ei s-au numărat 9.183 de participanți la un training supra-industrial într-unul din modelele menționate (ŪBA1 + ŪBA2) precum și 2.332 participanți într-o formare profesională integrativă într-o instituție de formare. Dacă avem în vedere participanții la formare supra-industrială pe gen și cetățenie, se constată că atât proporția femeilor (41,7 la sută) cât și proporția cetățenilor non-austrieci (20,3 la sută) este mai ridicată decât pentru formarea profesională (Procentul de femei 34,2 la sută și cetățeni non-austrieci 8,7 la sută).

Deosebit de intens este promovată formarea profesională supra-industrială în landurile federale Viena și Austria Inferioară. În anul universitar 2013/14, dintre participanții la nivelul întregii Austrii în jur de 29 la sută erau din Viena și circa 28 la sută din Austria Inferioară.

Prin Serviciul de Ocupare a Forței de Muncă sunt oferite pe fiecare an de formare aproximativ 150 de milioane de euro pentru formarea supra-industrială.

EVALUAREA FEDERAȚIEI SINDICATELOR DIN AUSTRIA

Punerea în aplicare a formării profesionale supra-industriale a fost și este un pas important pentru tinerii, care nu găsesc un loc de formare inițială ca ucenici, dar care însă pot să urmeze cursuri de formare.

Federația Sindicatelor din Austria a fost implicată în dezvoltarea acestui model și este convinsă că această măsură este unul din motivele pentru nivelul scăzut de șomaj în rândurile tinerilor din Austria.

Prima prioritate trebuie să fie însă, din punctul de vedere al Federației Sindicatelor din Austria, nu integrarea tinerilor într-un cadru supta-industrial, ci acordarea posibilității pentru tineri de a se forma într-o întreprindere. Prin urmare, formarea supra-industrială nu poate fi considerată un substitut sau o concurență pentru formarea profesională, ci pur și simplu ca o „alternativă” pentru tinerii care nu găsesc un loc unde să-și desfășoare ucenicia.

O problemă apare atunci când disponibilitatea față de formare a firmelor scade, pentru că tinerii din formarea

supra-industrială pot absolvi o formare profesională completă de înaltă calitate și sunt recrutați abia mai târziu de către întreprindere. Costurile pentru ucenicie sunt astfel transmise în sarcina statului. Federația Sindicatelor din Austria preferă modelul de studii (ÜBA 1), din cauza posibilității de a asista tinerii permanent până la examenul de absolvire a cursurilor profesionale față de modelul bazat pe întreprinderea practică (ÜBA 2).

De neînțeles este din punctul de vedere al Federației Sindicatelor din Austria (ÖGB), faptul că în Austria se vorbește de un deficit de lucrători calificați, deși în sistemul de formare supra-industrial există aproximativ 10.000 de tineri care ar fi imediat gata să accepte un loc de formare într-o întreprindere.

Cerințele Federației Sindicatelor din Austria pentru acordarea unui „miliard pentru pregătirea cadrelor de specialitate”, promovează educația și formarea tinerilor, susținând ca plata costurilor formării supra-industriale, în valoare de 150 de milioane de euro sa fie plătite din buzunarul nostru, angajatorii plățind un procent din salariul brut. Acest lucru ar contracara riscul de reducere a disponibilității de instruire și de relocare a costurilor de formare de la societății către stat.

Michael Trisko este Secretar la nivel federal cu Probleme de Tineret al Federației Sindicatelor din Austria și Șef al Departamentului de Tineret al Federației Sindicatelor din Austria.

SURSE:

Achleitner, Dagmar/ Wallner, Josef: Die Lehre. Duale Berufsausbildung in Österreich, 12. überarbeitete Auflage, Bmwfj, August 2009

Arbeitsmarktservice Wien. Leistungsbeschreibung Lehrausbildung in überbetrieblichen Ausbildungseinrichtungen gemäß §30b Berufsausbildungsgesetz (§30b BAG/2A) für den Lehrberuf Maschinenbautechnik, Wien 2009

Bergmann, Nadja/ Lechner, Ferdinand/ Matt, Ina et al.: Evaluierung der überbetrieblichen Ausbildung (ÜBA) in Österreich, L&R Sozialforschung, November 2011

Bösch, Valerie/ Nagl, Ingrid: Jugend und Arbeit in Österreich, Berichtsjahr 2011/2012, BMASK (unter Mitarbeit von Dagmar Brandstätter, Brigitte Clemenz u.a.) August 2012

Dornmayr, Helmut/Nowak, Sabine: Lehrlingsausbildung im Überblick 2014, Ibw

Dornmayr, Helmut/ Wieser, Regine/ Mayerl, Martin: Bericht zur Situation der Jugendbeschäftigung und Lehrlingsausbildung in Österreich 2010-2011, Öibf ibw, Mai 2012

Lenger, Birgit/ Löffler, Roland/ Dornmayr, Helmut: Jugendliche in der überbetrieblichen Berufsausbildung Endbericht, AMS AK-Wien, Juni 2010

STARK >>>>

>>>> SOZIAL >>>> GERECHT

DEIN PARTNER IN DER ARBEITSWELT. OGB

STARK >>>> SOZIAL

Österreichischer Gewerkschaftsbund

1020 Wien, Johann-Böhm-Platz 1

E-Mail: oegb@oegb.at

WWW.OEGB.AT

SOZIALE SICHERHEIT MITBESTIMMUNG CHANCENGLEICHHEIT VERTEILUNGSGERECHTIGKEIT